

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja v. ak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za meec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

Glavni skupščini predseduje upravnega odbora podpredsednik gosp. I. Hribar, ki jako obžaluje, da „Narodne Tiskarne“ predsedniku, g. dr. V. Zarniku, ki je te dni nekoliko obolel, ni mogoče danes predsedovati, pozdravi navzočne delničarje ter o delovanju „Narodne Tiskarne“ v l. 1886. podaje naslednje poročilo:

Poročati mi je o delovanju „Narodne Tiskarne“ v 15. upravnem letu ter o končnem uspehu l. 1886.

Omeniti moram pred vsem, da je imela „Narodna Tiskarna“ tudi v preteklem letu obilo naročil izvršiti in da je bila vse leto z delom tako obložena, da se je moralo večinoma čez navadne ure delati. Razen stalnega dela, katero je imela s tiskanjem „Slov. Naroda“, „Slovana“, „Rogača“, „Zadruga“ in „Ljubljanskega Zvona“, kakor tudi z večjimi naročili za „Slov. Matico“, deželni zbor, banko „Slavijo“, Šumijev „Arhiv“, „Dramatično društvo“, slovenske posojilnice in dr. imela je tekom leta 1886 še mnogo manjših naročil, katera so za znatno svoto presežala naročila leta 1885. Kajti dasi tudi „Narodna Tiskarna“ l. 1886 za „Slov. Matico“, z Jurčičevimi spisi, katerih se je tiskal le jeden zvezek, l. 1885 pa dva, in s tiskanjem kacic posebnih knjig ni imela toliko posla kakor l. 1885, razlika presežala je svoto 2000 gld., — imela je pa, kakor že omenjeno, mnogo večje število manjših akcidenčnih del, katera so paralizovala zgoraj navedeni izpadek; iz tega je razvidno, da „Narodni Tiskarni“ dohaja vedno več manjših naročil in da bi prevzela lahko tudi večja dela ter bi tako bilo njeno delovanje še uspešnejše, ako bi je v tem ne ovirali pretesni prostori.

S posebno zadovoljnostjo pa moram konstatovati, da se je število naročnikov „Slov. Naroda“ l. 1886 zdatno pomnožilo; naročnine je namreč došlo čez 800 gld., več nego l. 1885 in tudi insektorov je imel „Slov. Narod“ leta 1886 za 600 gld. več, nego l. 1885. Vsled tega višjega dohodka je bilo pa tudi mogoče, da je l. 1886 „Slov. Narod“ imel pred vsako nedeljo in večinoma tudi pred vsakim praznikom pol pole, včasih tudi celo polo priloge ter tako ustrezal mnogokrat izraženim željam čestitih svojih naročnikov.

Tu mi je prijetna dolžnost vsem sotrudnikom „Slov. Naroda“, ki so na kateri koli način podpirali naš dnevnik v letu preteklem, izreči najtoplejšo zahvalo, posebno stalnim dopisnikom v Gorici, Trstu in Pulji, osobito pa marljivemu, poštvalnemu dopisniku iz Rusije, g. Krutorogovu.

Predno preidem na računski sklep in bilanco, moram konstatovati, da se je upravnega odbora gospodarski odsek jako živo zanimal za gospodarske zadeve „Narodne Tiskarne“, da je vsaj jedenkrat na teden pregledoval društvene knjige, korespondence in sploh nadzoroval gospodarske stvari „Narodne Tiskarne“ in da je tekom l. 1886 trikrat skontroval društveno blagajno.

Po gg. Fr. Souvanu in Iv. Vilharju pregledani in potrjeni računski sklep za l. 1886 kaže, da je denarni promet „Narodne Tiskarne“ znašal 58.037 gl. 82 kr.; dohodkov je bilo 29.018 gld. 91 kr. in sicer: gotovine začetkom l. 1886. leta 736 gld. 70 kr., naročnine in naznanila 15.675 gld. 83 kr., za tiskarska dela 10.662 gld. 28 kr., za prodane posebej tiskane podlistke 74 gld. 75 kr., za obresti od obligacij 144 gld. 16 kr., za razne dohodke 125 gld. 19 kr. in pri obrtni pomočni blagajnici se je prejelo 1600 gld. akt. glavnice.

Troški so bili sledeči: za plače 3240 gld., tiskarskemu osebju 8527 gld. 97 kr., za koleke „Slov. Naroda“ 2637 gld., za poštne marke „Slov. Naroda“ 2002 gld. 90 kr., za tiskovne troške 71 gld. 10 kr., za stanovanje 612 gld., za davek 333 gld., za razsvetljavo in kurjavo 343 gld. 20 kr., za papir 4428 gld. 21 kr., za črke 868 gld. 59 kr., za barvo in bronso 262 gld. 90 kr., za valjčno maso 82 gld. 20 kr., za dividendo 793 gld., za telegrame 414 gld. 20 kr., sotrudnikom 1042 gld. 54 kr., za razne troške 1192 gld. 60 kr., pri obrtni pomočni blagajnici se je naložilo 2046 gld. in v gotovini je ostalo koncem 1886. leta 121 gld. 50 kr.

Iz bilance se razvidi, da so aktiva koncem l. 1886 znašala 33.988 gld. 32 kr. in sicer: Vrednost strojev (po odbitku 5% pr. 319 gld. 60 kr.) 6072 gld. 33 kr., črk (po odbitku 10% pr. 1347 gld. 34 kr.) 10.086 gld. 59 kr., mobilij (po odbitku 10% pr. 206 gld. 95 kr.) 1862 gld. 60 kr., posebej natisnenih podlistkov 847 gld., papirja 2100 gld., knjižnice 280 gld., barve in bronse 380 gld., valjčne

mase 30 gld., ustanovni troški so znašali 439 gld. 86 kr.; odbila se je namreč iz leta 1885. ostalih 879 gld. 72 kr. polovica, ostanek se ima po sklepu upravnega odbora opisati 1887. leta; v državnih obligacijah 3037 gld. 60 kr., naložena gotovina pri obrtni pomočni blagajnici 2592 gld. 45 kr., tirjatve za tiskarska dela 5015 gld. 98 kr., za inserate 1122 gld. 81 kr., gotovina v društveni blagajnici 121 gld. 50 kr.

Pasiva bila so sledeča: 400 delnic po 60 gld. = 24.000 gld., nevzdignena dividenda zadnjih treh let 1287 gld., na dolgu za črke 1114 gld. 77 kr., za papir 3119 gld., 65 kr. in za barvo 221 gld. 52 kr.; rezervni fond 2826 gld. 11 kr., dobiček 1886. leta 1419 gld. 67 kr.

Čisti dobiček l. 1886 je v primeri z onim l. 1885, ki je znašal 1431 gld. 31 kr., sicer za 11 gld. 64 manjši, a splošni uspeh „Narodne Tiskarne“ je bil l. 1886 ugodnejši nego l. 1885, kar bom takoj pojasnil. Prenos iz l. 1884 na korist l. 1885 znašal je 240 gld., prenos iz l. 1885 na l. 1886 pa le 81 gld. 31 kr.; l. 1885 se je odbilo pri mobilijah le 5%, to je 108 gld. 92 kr., l. 1886 pa 10%, to je 206 gld. 95 kr.; dobiček pri kursni diferenci l. 1885 znašal je 17 gld. 15 kr., izguba l. 1886 vsled nižjega kursa pri obligacijah po 30 gld., tedaj pri vrednosti obligacij končno 47 gld. 12 kr. razlike. Kakor iz bilance razvidno, znaša rezervni fond „Narodne Tiskarne“ koncem 1886. leta 2826 gld. 11 kr. Tu moram posebno poudarjati, da je imetje rezervnega fonda popolnem ločeno od društvenega premoženja; naloženo je namreč pri obrtni pomočni blagajnici na posebno, na „rezervni fond „Narodne Tiskarne““ glasečo so knjižico v gotovini 2348 gld. 49 kr., v državnih papirjih pa ima 477 gld. 62 kr. Končno omeniti mi je še „Jurčičeve ustanove“ oziroma Jurčičevih zbranih spisov, katerih založništvo in nadaljno izdavanje je „Narodna Tiskarna“ l. 1886 prevzela od odbora za Jurčičev spomenik, nadejaje se, da se bodo že tiskani zvezki hitro razprodajali in da ji bo tako mogoče, na leto vsaj po dva zvezka izdati. A obžalovati se mora, da slovensko razumništvo ne sega tako pridno po Jurčičevih zbranih spisih, kakor bi bilo želeli in kakor se je pričakovalo, in ako bo prodajanje doslej izdanih zvezkov

LISTEK.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem spisala Marija S. Cummins, poslovenil J. P.—ski.)

Osmo poglavje.

(Dalje.)

Lidija se je usedla k njej na posteljo. Kdor bi bil videl zalega, doborastnega dekliča in slabotnega otroka, veroval bi ne bil, da je po starosti mej njima komaj pet let razločka. A bilo je tako, kajti Roza štela je že trinajst poletij.

„Ali si bila danes zelo slaba, Roza?“ vprašala je Lidija na pol tiho.

„Oh, Lidijica,“ odgovoril je otrok, „popevala sem ves čas, ko sem budila.“

Lidija je vzdihnila, kajti Roza jej je bila pred odhodom iz materinega bivališča zaupno povedala, da poje takrat, kadar trpi velike bolečine.

„O, uboga Roza!“ vzkliznila je z glasom polnim najsrečnejšega sočutja.

„Ne, uboga pa ne!“ rekla je Roza vsa zamišljena, „ne uboga“, in bistro je gledala na nas-

protno steno, kot bi zrla v nepoznano boljše bodočnost ter je pristavila: „Mali božjepotnik in jaz sva si drug drugemu ves dan delala družbo. Lidijica, steza je temna, a božji blagoslovljeni angelji čuvajo nad oblaki in pot nazadnje postaja svetlejša, kot to dobro veš!“

Ko je Roza govorila, iskale so Lidijine oči nezavedoma predmet, ki je baje otroka toli zanimal; v tem je skušala Lidija izpoznati izvor nahušenosti in vesele radosti, ki je upadla lica bolne sestre s hipno rudečico polivala. Brleča luč razsvetljevala je ravno malo, a kaj lepo podobo; bila je v lepem in skoro dragocenem okviru ter je bila v čudovitem nasprotju z ubornim pohišjem in lisastimi stenami male sobe; ta podoba bila je jedini predmet ukusa ali nagizde v spalnici. Del podobe bil je v senci, le spredaj je bila videti podoba mladega božjepotnika; nad njegovo glavo so se drvili črni in preteči oblaki, temna pa je bila pot, po kateri je hodil. A božjepotnik je stopal varno in brez skrbi; oči je imel uprte na mesto, kjer so se na svetlejšem nebu tri angeljske glavice kazale; ti angelji so zrlili dol prek srebrnega roba črnih oblakov, ki so ob dolenjem delu bili toli temni in strašni.

Ni bil nov poziv, s katerim se je ta mladi božjepotnik obračal na Rozino sočutno srce; gledavši angelja varuha, ki je nad temno stezo nje življenja čuval, ni zajemala novega nauka, naj se osrči in zaupanje oživi. Že mnogo let jo je podoba spremljala iz sobe v sobo ter je dolge tedne nje bolezn vedno visela nasproti postelji, v katerej je ležala. A njena zgovornost se ni bila opešala, niti se izgovorila; nasproti vsak dan se je nebeški nauk utisnil globokeje v njeno srce ter jo je vedno bolj prepričeval o resnici nebeških obljub; v tihih urah hude bolečine pa je deloval kot pomirjajoče hladilo, čegar moč vsled pogoste rabe nikakor ni pojemala.

Pogled na znano podobo je zadostoval Lidiji, katere srce ni bilo pristopno besedam umetnosti; še manj pa je Lidija razumela stvari, ki se le po duhu razumevajo. A nikdo ni mogel biti slep za svete resnice, odsevajoče se v pobožni potrpežljivosti in verski udanosti in mirnosti, ki so blede obličje Rozino razsvetljevale in globoki in ponižni čuti kesa in žalosti so se urinili Lidiji v srce, ko je svoje grenke tožbe primerjala sveti udanosti mučenega otroka.

(Dalje prih.)

tudi nadalje tako počasi napredovalo, ne bo mogoče „Narodni Tiskarni“, katere tirjatev za do- slej tiskane zvezke je koncem l. 1886 zna- šala že 1560 gld. 15 kr., še tako kmalu iz- dati vseh Jurčičevih zbranih spisov.

Prodalo se je namreč l. 1886. v „Narodni Tiskarni“ od Jurčičevih zbranih spisov 152 veza- nih in 258 nevezanih zvezkov, knjigarjem se je pa oddalo 50 vezanih in 80 nevezanih zvezkov.

Iz posebnega rač. sklepa za Jurčičeve zbrane spise je razvidno, da je bilo 1886. leta 416 gld. 1 kr. dohodkov in sicer za prodane zvezke 409 gld. 90 kr. in za vrneno poštino 6 gld. 11 kr.; troški bili so pa naslednji: Honorar za korekturo 60 gld., na račun dolga za tisk 100 gld., 5% obresti od dolga za tisk 54 gld. 91 kr., za inserate 1885. in 1886. leta 59 gld. 53 kr., za zavarovalnino 3 gld. 56 kr., za olepšanje Jurčičevega groba 4 gld. 36 kr. odstotki knjigarjem za prodane zvezke 6 gld. 70 kr., knjigovezcu za vezanje 82 gld., za poštino 6 gld. 22 kr. in gotovine je ostalo koncem leta 38 gld. 73 kr.

Stanje koncem leta bilo je pa naslednje: 30 vezanih zvezkov (I.—V.) 30 gld., vrednost 5381 nevezanih zvezkov 3228 gld. 60 kr. tirjatev pri knjigarjih 302 gld. 38 kr., v gotovini konc. 1886 l. 38 gld. 73 kr., skupno aktivno premoženje je tedaj znašalo 3599 gld. 71 kr. Pasiva bilo so sledeča: Dolg „Nar. Tiskarni“ za stavek in tisk 1560 gld. 15 kr., dolg na hono- raru za redakcijo zvezkov II.—VI. 200 gld., skup 1760 gld. 15 kr., tako da z ozirom na zgoraj iz- kazano aktivno premoženje v znesku 3599 gld. 71 kr. znaša konečni saldo 1839 gld. 56 kr.

Konečevaje svoje poročilo usojam si slavnemu občenemu zboru še predlagati upravnega odbora na- svet glede čistega dobička za l. 1886, ki se glasi: Od čistega dobička v znesku 1419 gld. 67 kr. naj bi se odločilo po 3 gld. na dividende na delnico, to je 1200 gld., znesek 150 gld. naj bi se oddal re- servnemu fondu, ostanek 69 gld. 67 naj bi se pa prenesel na račun 1887 leta.

Občni zbor vzame to poročilo na znanje in sklone, da se po nasvetu upravnega odbora od či- stega dobička za 1886. leto določi po 3 gld. na delnico, to je na 400 delnic vkupe 1200 gld. di- vidende 150 gld. naj se odda rezervnemu fondu, ostanek 69 gld. 67 kr. se pa prenese na račun 1887. leta.

K točki dnevnega reda „posamezni nasveti“ oglasita se gg. dr. Vošnjak in g. Anton Zagorjan. Gosp. dr. Vošnjak izrazi najprvo željo, naj bi uprav- nega odbora skrb bila obrnjena na to, da bi se, ako mogoče, nastavljal še drugi urednik, ki bi bil glav- nemu uredniku zdatna pomoč in bi se tem načinom tudi skrbelo na to, da bi vsebina Slov. Naroda bila različnejša in zanimivejša, tako da bi Slov. Narod kolikor le mogoče ustrezal vsem zahtevam svojih naročnikov in ne bi jim bilo potrebno, poleg našega dnevnika naročavati si še nemških časnikov.

Nadalje g. dr. Vošnjak obžaluje, da se Jur- čičevi spisi, kakor iz ravnokar danega poročila raz- vidno, tako počasi prodajajo, misli pa, da ako bi „Narodna Tiskarna“ od deželne vlade dano ji konce- sijo za knjigotrštvo porabila in ustanovila lastno knjigarno, ter uredila dobro kolportazo, bi razpeča- vanje Jurčičevih zbranih spisov morebiti boljše šlo izpod rok. Konečno usoja si tudi staviti vprašanje, kako je to, da „Narodna Tiskarna“ ni prevzela iz- davanja Stritarjevih del, katere je dobila zdaj druga tiskarna?

Gosp. Anton Zagorjan pa kritikuje artistično vodstvo „Narodne Tiskarne“ in stavi z ozirom na to, da je eminentne važnosti za slovenski narod, da tiskarna napreduje v vsakem oziru in da si pri- dobi popolno zaupanje vseh krogov slovenskih, sle- deče nasvete:

Slavni upravni odbor naj 1. poizve pri arti- stičnem vodstvu tiskarne uzroke dosedanjim nekate- rim nedostatom, 2. odločno deluje na to, da se vsi nedostaki odpravijo in 3. če za potrebno spo- zna, artističnemu vodstvu naroči, da pomnoži tiskar- sko osobje.

Gosp. predsednik opomni pred vsem, v obče, da bode upravni odbor ravnokar izražene želje in stavljene nasvete resno uvaževal in v jednih prvih svojih sej jih temeljito pretresaval. Sploh je pa upravnega odbora skrb bila in bo neprestano obr- nena na to, da z „Narodno Tiskarno“ kot svojo trdno podlogo napreduje tudi „Slov. Narod“ ter ko- likor le mogoče ustreza željam častitih svojih na-

ročnikov, in vsakdo sme prepričan biti, da bo upravni odbor z vso silo, strogo in energično delal na to, da se deloma še neodpravljeni nedostaki odstra- nijo, da se bodo vsakojaka naročila točno in vse- stransko povoljno izvrševala ter da bo „Narodne Tiskarne delovanje vedno boljše in uspešnejše.

Glede knjigarne pa gosp. predsednik omeni, da je tu še nekaj ovir, a je upati, da se vse za- preke odstranijo in da bo kmalu mogoče to stvar povoljno rešiti.

Kar se pa izdavanja Stritarjevih del tiče, „Narodni Tiskarni“ ni bilo mogoče jih prevzeti, ker ona sedaj nima toliko razpoloživega kapitala, da bi zmogala honorar pisatelju in gotove troške za papir in tisek; razen tega je pa, ka- kor v poročilu omenjeno, „Narodna Tiskarna“ že z izdavanjem Jurčičevih zbranih spisov jako občutljivo angažovana.

Pri dopolnilni volitvi v upravni odbor voljen je jednoglasno g. dr. Vošnjak, za pregledovalca računov pa gg. Fr. Souvan in Iv. Vilhar.

Grof Leon Thun in duvalizem.

V gosposki zbornici je imel 28. marca t. l. grof Leon Thun dolg in izredno pomenljiv go- vor. Presojeval je o priliki generalne debate o ban- kini predlogi sedanji naslov našega cesarstva. Raz- krival je, kako je ta naslov „avstro-ogerske mo- narhije“ nastal, kako je pogajanje totranske in ogerske vlade obtičalo, ko se je imel naslov do- gnati, da je vsled tega glede na ves sedanji ustroj države tudi naslov samo začasen, in da je delati v parlamentih in zunaj njih na to, da bi dosegli spre- membo, kakeršna ugaja cesarstvu in kakeršna bi jedino ustrezala patrijotskemu čutu.

Razkril je vse pomisleke, ki jih vzbuja se- danji „provizorij“, in pokazal je naravnost na one nevarne elemente, ki s sedanjim skupnim naslovom izpodkopujejo tostran in na Ogerskem patrijotično čuvstvo o skupni državi, kako da se ti elementi ve- sele duvalizma in naslova, ki se je vsled duvalizma usilil skupni državi. Naglašal je, kako veznik „in“ v naslovu „avstrijska in ogerska monarhija“ ne veže, ampak naravnost loči, kroji, kar spada zgo- dovinsko in logično vkupe.

Opominjal je, da bi se patrijotje ohranili v parlamentih in zunaj parlamentov ter kazali na ne- varnost, ki tiči v sedanjem naslovu celokupnosti države in torej tudi na nevarnost sedanjega duva- lističnega ustroja države.

Ves ta govor ni samo zanimiv, ker prihaja od državnika, katerega patrijotizem je neomahljiv in priznan na najvišjem mestu, ampak dobiva po- seben pomen tudi glede na priliko in kraj, kjer je bil izjavljen. Grof Leon Thun je razodel, kar drugi prikrivajo, da namreč sta vladi totranska in oger- ska dolžni pretrgane razprave o skupnem naslovu cesarstva nadaljevati in stvar urediti.

Madjari se ve da molče o vsem, ker oni bi radi zakrili vse in se delajo tako, kakor da bi bilo jedenkrat za vselej že vse urejeno. Tu je povedati, da stari državniki in patrijotje so silno upirali se, ko so zahtevali Madjari oni naslov „avstro-ogerske monarhije“, in so delali posebno proti temu, da bi se „in“ uteknil mej ta dva pridevka. Ali moč ma- djarska je bila takrat in do novejša dobe močnejša, nego patrijotski razlogi in kakor nas parlamentarna zgodovina uči, se ni predrznil celo v gosposki zbor- nici na Dunaji nihče pretresati oblike duvalizma. Še le lani, ko so začeli Madjari burke uganjati celo s skupno c. kr. vojsko, je odmevalo tudi iz te zbor- nice, in zdaj je grofa Thuna drugi mogočni glas, ki naravnost kaže na neprimerne in celo nevarne razmere, katere so nastale po madjarskih pre- težnjah.

Grof L. Thun je rekel, da on sicer za zdaj ne doseže ničesar, ali on neče v grob s pomisleki te vrste in da hoče spomniti tako rekoč mlajše moči na dožnost, katero imajo do dinastije in do skupne države, da torej spominjajo in opominjajo drugi patrijoti na senčne in temne strani sedanjega skupnodržavnega ustroja. Glas njegov segne in pro- dere gotovo do najvišjega mesta, in ker so tudi na tem mestu začeli že drugače misliti glede na du- valizem, dasiravno še puščajo stvar v sedanjem tiru, je izjava grofa Thuna že samo zaradi tega veliko patrijotsko delo.

Ta izjava se ve ni bila Madjarom po mislih, in takoj so začeli nedostojno mahati po rečenem državniku; „Pester Lloyd“ je pokazal v tem po- gledu zopet ono židovsko predrznost, s katero maha

proti vsemu, kar bi se imelo z veseljem sprejeti in priznati.

Tostranski židovski, za Velikonemčijo delujoče listi pa so z isto namero ovajali grofa Thuna, namesto da bi mu spoštovanje izrekli za neprestrašeni patrijo- tizem. Sicer pa tudi Madjari neso mogli očitati nič veljavnega taki izjavi, in s tem da so hvalili duva- lizem, so ob enem sami sebe pobijali. V tem oziru je zanimiva izpoved madjarskega lista „Neues Pe- ster Journal“, ki govori mej drugim tako-le: „Pač je bila Ogerska po Vilagoški katastrofi in mej svo- jim političnim davljenjem (tlačanjem) dejanski obstoj- nina avstrijskega cesarstva. Državniki one dobe so storili vse, da bi se, ako možno, Ogerska izbrisala iz spomina narodov. Ko bi bili tedaj vladali Av- strijo pravi državniki, ne pa kratkovidni bi- rokrati, ki so videli v ultramontanski reakciji naj- boljši pomoček za trjenje jednotne države, bi bil morda trenutek zato, da bi se bila osnovala jednotna država. Dalekogledna, velikosrčna politika, prešinjena s svobodnimi in civilizatorskimi idejami, bi bila utegnila začetkom 50 tih let na kon- stitucionalni podstavi dele monarhije trdnjše okleniti drugega k drugemu.“

Kaj sledi iz te izpovedi madjarske? Da po- jedini deli države neso dovolj zvezani, kakor bi to zahteval interes cesarstva. In da ni te tesne zveze, priznavajo torej Madjari sami, da je jedino duva- lizem kriv, kakoršnega so oni zahtevali in dosegli. Madjari po tej izpovedi pripoznavajo, da daleko- vidni državniki bi ne bili nikdar privolili v du- valizem. S tem napravljajo na prvem mestu poklon pokojnemu grofu Beustu, ki je pa za to svoje delo dobil par milijonov, in potem vsem onim državniki- kom, ki so Beustovo tvorbo pospeševali. S to izjavo priznavajo Madjari, da so računili na kratkovid- nost državnikov zunaj Ogerske in da so prište- vali sebe k dalekovidnim na škodo celokupnosti.

Madjari po vsem tem priznavajo, da jim je samo kratkovidnost državnikov pomagala do cilja in da duvalizem škoduje državi. Madjari so naprej vedeli, da duvalizem bo škodoval celokupnosti; lastni dobiček jim je bil nad zdravim stanjem celo- kupnosti, in ta dobiček jim je še zdaj nad vse. Zdaj zmerjajo državnike à la grof Thun, ki se kaže dalekoviden dovolj, ko želi, da bi se duvalizem in sedanji državni naslov odstranil prej ko možno.

Vidi se, da Madjari z zavestjo izpodkopujejo mogočnost celokupnosti in se protivijo vsled tega tudi državnikom, ki vidijo daleč. Vsekakor je dobro, da si zastopniki narodov in skupnega interesa av- strijskega zapomnijo, da Madjari z zavestjo delajo in varujejo obliko duvalizma na škodo dinastije in celokupne države. Dr. Gregor, ki se je v krasnem govoru potegnil zadnjič v državnem zboru za celo- kupnost države, gotovo opiše tudi to madjarsko za- vest. In v tem pogledu mu želimo iz vsega srca mnogo tovarišev.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Štatištična centralna komisija je v poslednji seji se posvetovala o pritožbah nemških listov, da je v svojem krajevnem imeniku po kri- vici navela poleg nemških tudi slovenska krajevna imena. Štatištična komisija se je izrekla, da se temu ne dá izogniti, ker so se vsem slovenskim krajem na Koroškem dodala poleg slovenskih tudi nemška imena.

Ker se upisovanje dijakov na **Praskem** vseučilišču za poletni semester konča 27. aprila, ne bodo dijaki iz Nemčije prišli še le 3. maja, ampak že 21. aprila v Prago. Na črni tabli na vse- učiliščih v Nemčiji in Švici bilo je te dni nazna- njeno, da dijaki, ki želé nadaljevati svoje študije v Pragi, morajo tja priti že 21. t. m.

Hrvatski sabor je bil sklenil poslanca Ra- sića izročiti sodniji. Rasić pa ni hotel priti k sod- niji, ko ga je vabila, ampak je izjavil, da ga va- ruje še imuniteta ogerskega državnega zbora, ker je tudi državni poslanec. Imunitetni odsek hrvat- skega sabora se je o tej zadevi znova posvetoval in odločil, da je Rasića imuniteta kot državnega po- slanca še vedno v veljavi in tedaj mora sodišče prositi ogersko zbornico poslancev, da ga izroči. Ogerska zbornica ga pa najbrž ne bode izročila, ker bode kmalu potekla ogerskemu državnemu zboru volilna doba, tedaj pa tako neha Rasićev mandat in njegova imuniteta.

Vnanje države.

Bolgarska regenta Stambulova in Mutku- rova so baje navdušeno vsprejeli v Plovdivu, kamor sta bila došla na pravoslavne velikonočne praznike. Iz Plovdiva se nekda ne bode povrnila takoj v

Sofijo, ampak bosta pohodila še druga vzhodno-rumelijska mesta. — Regentstvo dobro vé, da se na drugega ne more zanašati, kakor na vojsko, zagledal se pa tudi častnikom jako laska. Pregledalo jim je pri avansovanju 8 mesecev službe. Povedali smo že, da je več kapitanov imenovalo za majorje. Razen tega bilo je tudi 70 nadporočnikov imenovanih kapitani in 60 poročnikov nadporočniki. 28. aprila bode 160 kadetov imenovanih poročniki, hkratu bode pa regentstvo imenovalo še več majorjev. — Regentstvo in vlada prišla sta do prepričanja vsled Stojlova poročila, da sedaj še ni čas za volitev kneza. Zategadelj pa tudi velicega sebranja še sedaj ne bodo sklicali, ampak še le v juniju ali v juliju. Sebranje bode pa tudi samo podaljšalo pooblastila regentom, se ve da, če se do takas kaj ne plemené odnošaji v Bolgariji, kar se pa lahko zgodi. V Varni, Sumli in Sofiji se nekda pripravljajo že novi upori in zarote. Več vojakov in prebivalstva je že pridobljenega za upor. Če do revolucije ne bode prišlo, je temu le to povod, ker je za časa policija zvedela, kaj se pripravlja, in vlada storila energične navedbe. Dolgo se pa z nasilnimi sredstvi ne bode moglo več vladati.

Francoski listi oporekajo vesti, da bi bila Francija ponudila Rusiji zvezo, katero bi bil car odklonil. „Köln. Ztg.“ pa piše Peterburški dopisnik, da je res ruska vlada na povelje carjevo odklonila zvezo s Francijo, hkratu pa odklonila udeležitev pri Pariški razstavi. Dopisnik trdi, da je sedaj Giers popolnem zmagal nad Katkovom. Francoski veleposlanik v Peterburgu je baje zaradi tega neuspeha jako potr. —

Ruski veleposlanik v Carigradu si jako prizadeva, da bi turško vlado pregovoril, da pretrga pogajanja z Anglijo zaradi Egipta. Turčija naj odločno zahteva, da morajo Angleži kar ostaviti Nilsko deželo. Dosedaj Nelidova prizadevanja neso imela dosti uspeha, zategadelj pa ruski listi močno napadajo Turčijo.

Kakor se poroča iz Berolina, so bili res papeža poprosili, do bi posredoval med Nemčijo in Francijo. Lev XIII. pa posredovanja ni hotel vsprejeti, ker ni pričakovati nikakega uspeha. Tako posredovanje bi le škodovalo papežu kajti obema bi ne mogel ustreči, če bi pa se potegoval za Nemce, bi se zameril Francozom in narobe.

Včeraj so se sli francoski generalni soveti. Sedaj imajo republikanci v 74 generalnih sovetih večino, v 14 pa monarhisti. V dveh generalnih sovetih sta obe stranki jednako močni. Generalni soveti se pa ne posvetujejo le o zadevah svojega departementa, ampak smejo izreči tudi svoje mnenje o zadevah, ki se tičejo cele države. Večkrat je celo vlada vprašala v kakaj zadevi za njihovo mnenje. V tem zasedanju se bodo generalni soveti bavili tudi z vprašanjem o odpravi podprefektov. Ta stvar je že vrgla jedno ministerstvo in tudi sedanje pripravila že v zadrego. — „Pol. Corr.“ piše se iz Pariza, da potovanje več ministrov v Tunis in Algier dokazuje, da hoče Francija obračati vso pozornost prekomorskim kolonijam. V francoskih vladnih krogih tudi mislijo, da se bode delj časa ohranil mir. Vsa poročila o francosko-ruske alijanci in da pride Katkov v Pariz, so izmišljena. Kar se tiče bolgarskega vprašanja, kaže vse, da se Rusija hoče še nadalje držati pasivne politike. Francija ima preveč dela doma, da bi mogla misliti na vojno. Treba je urejevati finance, upirati se naraščajoči opoziciji, vojaško zakonodajstvo premeniti in kolonije organizovati na solidnej podlagi. Mirovnega dela dovolj. — Ministri so si baje zaradi budgeta močno navskriž. Govori se že, da bodeta odstopila finančni in trgovski minister. Te vedne premembe ministrov so pa državi vsekako le v škodo.

Italijanska zbornica snide se 18. t. m. Vlada jej bode predložila nekaj finančnih predlogov, potem se pa začne budetna debata. Poslednja bode letos najbrž precej mirna, ker opozicija ve, da sedaj še ne more vreči vlade.

Nemčija je v vednem strahu pred Rusi in Francozi. Zategadelj pa hitro nadaljuje oboroževanja. Ko se zopet snide državni zbor zahtevala bode nad 100 milijonov novega kredita za vojsko.

„Daily News“ mislijo, da položaj v Afganistanu ni posebno kritičen. Emiru se bode že samemu posrečilo zatreti ustanek. Pred nedavnim časom bi bili taki dogodki jako vznemirili Anglijo in konservativna vlada bi bila takoj aktivno posegla vmes. Teorija znanstvene meje, ki je nekda Anglijo zamotala v vojno z Afganistanom, sedaj nema nobene veljave. Vsi Angleži so spoznali, da je najboljši liberalni nauk, da naj Afgani le sami urejajo svoje zadeve.

Angleška oblastva prišla so v Birmi na sled jako razširjeni zaroti, katera je imela namen, umoriti več Evropevcov in postaviti novega kralja. Kakor se tedaj kaže, Birmanci nič kaj ne marajo za Angleže. Poslednji bodo imeli ravno take težave v Birmi, kakor jih imajo Francozi v Tonkingu.

Dopisi.

Iz Medvod 13. aprila. [Izv. dop.] „Kaj takega primerilo se mi pa ni še moje žive dni“, zdihoval je marsikdo izmed potovalcev namenjenih v Ljubljano; ko nas je preoblastno železniško osobstvo na kolodvoru v Medvodah kruto prisililo ust-

piti v vagon, ki je namenjen prevaževati živino — konje in vole, dasiravno smo plačali pošteno do zadnjega polovičarja vožnjo v voze, ki so namenjeni, ali vsaj primerni za prevožnjo ljudi. — Preoblastno in mogočno železniško osobstvo korakalo je ošabnih korakov ob vlakcu gori in doli ne zmene se, v kateri voz bo moči ustopiti čakajočim potovalcem iz Medvod ob 7. uri odhajajočega vlaka, ki je imel le kakih pet voz priklenenih za ljudi, druge pa vse za živino. Ko hočemo ustopiti v voze II. in III. razreda, zabrani se nam to z bo sedami: „s is' ka' Plotz mehr!“ ker tu na Rudolfovi železnici sredi Kranjske! je za slovensko ljudstvo sploh vse jedino le — „deutsch“! Oj uboga slovenska kranjsko kmetska raja, kdaj pač pride za te rešilni dan?! Nemec ošabni redi se s krvavo pridobljenim sadom truda tvojih rok, potem te pa v svoji oholosti potisne v živinski voz (hlev) na železnici, ki vozi mimo tvojih polj in travnikov, to je pa vender nestrpljiva krivica! in če se potem pritožiš, če prosiš itd. porogljivo ti povsod odvrčajo, da se tu ne da storiti nič in jednako; ali ni to preveč? — Živinski voz nam je konduktar odprl in rjul, kakor nad živino: „Einstiegen!“ pa nekateri v črni hlev ustopiti neso marali, pa tudi ne hoteli, toda — kaj se hoče? če nečeš, ostal boš zadej in šlo je čez pristavljen stol vse imenitno in priprosto osobje, moški in ženske, v „konjak“ in hajdi iz Medvod proti Ljubljani, mej tem, ko je postaje načelnik prav zaničevalno gledal po onih, ki se vozijo v V. razredu dasiravno so plačali za II. ali vsaj III. red. Tako osobstvo pač ne zasluži slane kropa, ne pa da se ponaša z mastno plačo postajinega načelnika.

Mejpotoma od Medvod do Ljubljane razvedrovali so nas razne opazke sopotovalcev. Stali smo, seveda, kakor živina, ker v takem hlevu pač ni klopij. Ženske so počenile nekoliko po tleh moštvo pa se je poprijelo ob stenah, ker voz je strašno rupal in se zibal, da mirno stati ni bilo moči. Nekoga, ki se je zelo opotekal, dovtpno opozori tovariš na v steno zabito kljuko, za kojoj ga bo treba privezati, če bo tako delal itd. Mej takimi in enakimi šalami nam je še precej hitro čas minul tako, da smo se slednjič še takemu strašnemu vozu privadili in v Šiški nam še po volji ni bilo izstopiti, temveč zahtevali smo od stražnika, naj pripne voz za ljudi, da se v njem popeljemo v Ljubljano; toda zaman — Najtežje sem čakal, kaj bo na Ljubljanskem kolodvoru, ko tja dospe vlak; joj! kako bodo kolodvorčani gledali in strmeli, ali gredo iz živinskih voz poživljeni ljudje, ali kaj? — Toda varalo sem se. Še zmenil se nihče ni za nas, češ, živina ima drugod izstopiti, in vse naše klicanje „odprite — prinesite lestvo“ in dr. bilo je zaman. Poslednjič usmili se nas vender nek priprost, a desetkrat uljudnejši delavec, kakor katerikoli železničarjev in pristavi nekaj stopnicam podobnega, da za drugim odslimi izlezemo tudi mi. Rad bi se bil pritožil na pravem mestu zoper nečloveško ravnanje, a obračali so mi le hrbet, bili so mutasti in gluhi — in opravljeno je bilo z mojo velikonočno konjsko vožnjo po Rudolfovi železnici iz Medvod v Ljubljano. To mi ne preide nikdar iz spomina.

Domače stvari.

(Imenovanje.) Gosp. kanonik Miroslav Križnar imenovan je stolnim župnikom v Ljubljani.

(Odlikovanje.) Znani čebelar gosp. Miha Ambrožič na Gorenjskem dobil je te dni na razstavi čebel na Dunaji častno darilo treh cekinov.

(Gosp. dr. Fran Stor.) odvetnik v Ljubljani, poročil se je danes z gospodično Ano Supanovo iz Ljubljane.

(Poročil) se je danes gospod Andrej Druškovič, trgovec v Ljubljani, z gospodično Minko Majzeljevo iz Št. Jarneja.

(Pisateljskega podpornega društva) izredni zabavni večer bil je v soboto mnogo obiskan in živahen. — Predsedoval je g. Svetek Anton, čital pa gosp. Podkrajšek Fran jako zanimivo razpravo o Predjamskem gradu in njegovem poslednjem posestniku Erazmu Luegerji. — S sobotnim zabavnim večerom so končani ti večeri za letošnjo dobo. Kdaj in kam da izleti društvo po letu, to se bode naznanjalo javno po časnikih.

(Javno predavanje) na korist Erjavčevi ustanovi, katero je včeraj dopoldne ob 11. uri imel gosp. profesor Fran Levec, trajalo je nad tri četrti ure. Gosp. profesor Levec sluje kot prvi

veščak glede književne zgodovine slovenske in se je takega skazal tudi včeraj. Narisal nam je pokojnega Erjavca kot uzonega človeka, izbornega novelista in humorista, temeljitega učenjaka in sploh kot pisatelja, ki je, kakor nihče drugi, umel pisati za ves narod. Predavatelj povedal nam je mnogo vezanimivih podrobnosti iz pokojnega Erjavca življenja, ocenjeval glavna njegova dela, dodal tudi jako laskave ocene inozemskih učenjakov o Erjavčevih znanstvenih preiskavah in popisal pokojnega Erjavca tako pristno in jedrnat, da mu je koncem predavanja donelo splošno priznanje in se mu je od mnogih strani na tem izbornem predavanju čestitalo. Občinstva bilo je mnogo, izmed dostojanstvenikov bili so prisotni: deželni predsednik baron Winkler, župan Grasselli in drugi. Čistega dohodka bode nad 60 gld.

(Le temeljito!) V sobotni številki piše „Triester Zeitung“: Endlich fand gestern noch die Reichsratswahl im Wahlbezirke Tüffer statt; bei derselben siegte dr. Foregger mit 40 Stimmen über den Candidaten der Slovenen, Gerichtsadjuncten Gelingsheim, welcher 26 Stimmen erhielt.“ K tej abotnosti ne treba komentara.

(Cirkus Frankloff) dela dobre kupčije. Prvo predstavo obiskalo je do 1000 ljudi, pri drugi bilo jih je 750. Najbolj zanimata občinstvo zares izvrstni „Schlangenmensch“ in „Miss Ayda“, ki ima za žensko izredno fizično moč.

(Knjige ubožnim učencem na Kranjskem.) Vsled ukaza gospoda ministra za bogočastje in uk s 3. marca t. l. št. 2399 c. kr. založba šolskih knjig na Dunaji za šolsko leto 1887/88 tukajšnjim ljudskim in meščanskim šolam za knjige ubogim učencem odločila delež s 1831 gld. Od te vsote dobi postojinski okraj 155 gld. 75 kr., kočevski 170 gld. 44 kr., krški 213 gld. 92 kr., kranjski 163 gld. 56 kr., Ljubljanske okolice 196 gld. 61 kr., litijski 117 gld. 34 kr., logaški 139 gld. 58 kr., radovljiški 101 gld., novomeški 181 gld. 30 kr., kameniški 126 gld. 36 kr., črnomeljski 146 gld. 25 kr., Ljubljansko mesto 119 gld. 77 kr. C. kr. okrajni šolski sveti naj se s svojimi zahtevami do 15. junija t. l. zglašajo pri c. kr. založbi šolskih knjig.

(Iz Cerknice.) C. kr. deželna vlada potrdila je z dopisom 6. marca 1887., št. 1238 pravila, ter dovolila ustanovitev prostovoljne požarne brambe v Cerknici. To potrjenje je občinstvo z veseljem vsprejeilo, ter upati je, da bode odbor krepko delal na to, da se tako potrebno društvo v kratkem ustanovi, ter dobi v svojo sredo vrle mladence kot brambovce požarne straže, kateri bodo v kinč Cerkniški dolini.

(Razpisano) je mesto kontrolorja na c. kr. moški kaznilnici v Ljubljani (X razred), s sistemizovano plačo, prostim stanovanjem, vrtom, kurjavo in svečavo. Položiti treba varščino v znesku jednoletne plače. Prosnje do 30. t. m. na c. k. državno pravdnistvo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Praga 18. aprila. V „Českem klubu“ imel včeraj dr. Rieger govor proti shodu Mladočehov. Dokazoval je, da morajo češki poslanci vstrajati na dosedanjem potu in sedanje vlado podpirati, dokler je možno za blaginjo naroda češkega kaj doseči. Klub izrekel je državnim poslancem popolno zaupanje.

Budimpešta 18. aprila. Do srede se bodeta kvotni deputaciji ali popolnoma sporazumeli, ali se pa pogajanja pretrgala.

Sofija 17. aprila. Minister vnanih zadev in srbski agent podpisala danes dogovor, s katerim je Bregovska zadeva konečno rešena.

Pariz 17. aprila. Kongres astronomov danes otvorjen. Minister vnanih zadev pozdravil zbor. Najstarejši izmed tujih astronomov, Struve iz Peterburga, se je zahvalil. Predsednikom zboru izvoljen Struve, Anvers, Christie in Foye podpredsedniki.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (192-15)

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrto leta gld. 1.15.

